

SAMEN WERKEN AAN VERDUURZAMEN TEELT

Smit Kwekerijen in Sappemeer zet alles in op een duurzame bedrijfsvoering. Met de focus op People, Planet, Profit stevent het bedrijf af naar een honderd procent duurzame teelt van groene kamerplanten. Om hierin snellere stappen te kunnen maken, zoekt Smit doelbewust de samenwerking met specialisten op, zoals die van Van Iperen als het gaat om watermanagement, bemesting en gewasbescherming.

Tekst: Suzan Crooijmans, Fotografie Lianne Torn

Het verduurzamen van de teelt heeft sinds een jaar of vijf bedrijfsbreed de aandacht. Door de inzet van natuurlijke vijanden in de gewasbescherming, het verlagen van de hoeveelheid meststoffen en het bewaken van de waterkwaliteit in een gesloten watersysteem heeft het bedrijf de ecologische footprint al fors naar beneden weten te brengen. En binnenkort zullen ook in het energieverbruik en de CO₂-uitstoot stappen worden gezet.

Scherp blijven

“Ons bedrijf is bedreven in nieuwe producten”, zegt Kees Pingen, directeur en samen met Obed Smit eigenaar van het bedrijf. Hij vertelt dat Obed Smit, de oprichter van de plantenkwekerij, de hele wereld afstruint om nieuwe soorten te ontdekken. Eens in de zoveel tijd is het raak. Dan zit er, tussen al die soorten die hij als planthunter op zijn reizen meeneemt, een vondst die veelbelovend lijkt. Een van de succesnummers die dankzij Smit kwekerijen in bijna geen enkele Nederlandse huiskamer ontbreekt, is de pannenkoekenplant, *Pilea Peperomioides*. Voor teeltoptimalisatie roept Smit de expertise van buitenaf in. “Zonder deskundigheid van externe specialisten zou het een stuk langer duren om onze doelstellingen te behalen”, stelt teeltchef Dariusz Ignac. Voor hem vormt het regelmatige contact met de adviseurs van Van Iperen een houvast in de teeltverzorging. Het zijn vaste momenten die je dwingen scherp te blijven, niet alleen van de kant van Smit. Ook de specialisten houden op die manier de vinger aan de pols. Jan Popken, commercieel technisch specialist tuinbouw bij Van Iperen, komt al meer dan twintig jaar bij Smit over de vloer. Een waardevolle samenwerking, zo omschrijft Pingen: “De input die we krijgen van deskundigen helpt bij het maken van keuzes. Het is fijn dat we kunnen sparren met mensen met kennis van zaken.”

Zo schoon mogelijk

In de lichte showroom in het moderne bedrijfspand van Smit Kwekerijen, vertellen de heren over de samenwerking, over de meerwaarde en het vertrouwen in elkaar. Het gesprek vindt plaats in een groene oase. Waar het om te doen is, is prominent aanwezig: talrijke soorten bladplanten, sfeervol opgesteld voor het raam, op een tafel, aan de muur, solitair, een paar bij elkaar of in groepjes. Afkomstig van de zes productielocaties in een straal van 1 km en de twee kwekerijen op een uur rijden. Het bedrijf kweekt op een totale oppervlakte van

V.l.n.r. Kees Pingen, Patrick Smidt, Jan Popken, Dariusz Ignac

16 hectare 200 soorten groene kamerplanten, onder het label Eden Collection. In de verduurzamingsopgave van de teelt, is ook veel winst te boeken op energiegebied. Uit de footprintberekening is gebleken dat het energieverbruik voor de meeste CO₂-uitstoot zorgt. Pingen vertelt: “We zijn hard op zoek gegaan naar een alternatief voor onze WKK’s op gas. Je kunt je voorstellen dat dat hier in het aardbevingsgebied extra urgent is.” De vergunningaanvragen voor een zonnepark voor elektriciteit en zonnethermiekpark voor het opwekken van warmte in combinatie met warmte koude opslag, liggen ter beoordeling bij de gemeente. We hebben er de ruimte voor”, wijst Pingen naar de kale akkers buiten. De parken zullen ook energie kunnen opwekken om woningen in Sappemeer van stroom en warmte te kunnen voorzien.“- Zo schoon mogelijk. Nulemissie van middelen. Dat is het ultieme doel en daar hebben we de know how van experts voor nodig”, zegt Dariusz Ignac openlijk.

Grenzen opzoeken

De samenwerking met de specialisten van Van Iperen is de laatste jaren intensiever geworden. Ignac: “Ons brede sortiment maakt het best ingewikkeld om schema’s en strategieën te vinden die algemeen bruikbaar zijn. Samen formuleren we de uitgangspunten en bedenken we een stappenplan. Daarbij zijn we ons nadrukkelijk bewust van het belang van een schone start van de teelt.”

Jan Popken valt hem bij: “Zo zijn we er door onderzoek achtergekomen dat met het ontsmetten van water in de stekfase de grootste winst te halen is voor een gezond eindproduct.” “Water, voeding en gewasbescherming hebben een relatie met elkaar. Als wij iets veranderen met het water, dan heeft dat invloed op de biologie en op de bemesting. Andersom ook. Het zijn drie componenten die met elkaar moeten kloppen,” aldus Ignac. Veranderingen in watergift en bemestings- en gewasbeschermingsschema’s gaan stapsgewijs, om het effect ervan te kunnen monitoren. “Wij proberen altijd de grens op te zoeken van wat kan op gewasniveau. Smit kijkt naar de haalbaarheid op bedrijfsniveau. Soms ligt daar een spanningsveld, maar dat maakt het ook boeiend”, aldus Popken.

Ambitieu

Specialist Dick Breugem is betrokken bij het aanpassen van de bemestingsschema’s. Afgelopen jaar was hij een belangrijke sparringpartner in het vraagstuk voor een lagere stikstofgift zonder concessies te doen aan de kwaliteit en opkweeksnelheid. Het doel was tweeledig. Ten eerste om weerbaardere planten te krijgen die bijvoorbeeld minder gevoelig zijn voor schimmels en zuigende insecten en ten tweede om een compacte plant te krijgen, waardoor de gebruikte hoeveelheid groeiregulatoren kan worden aangepast. Breugem adviseerde om de

aanpassingen in de giften stapsgewijs te doen zodat de gevolgen traceerbaar zouden zijn. Na een jaar lang testen op de effecten van verschillende bemestingsschema’s en voedingscombinaties, werden de grenzen van het haalbare duidelijk. En vooral leerde de proeven dat minder stikstof doseren kan. Hoeveel minder? Dat is per gewas verschillend, maar voor Dariusz Ignac is genoeg bewezen dat de standaard N-gift kan worden losgelaten. “We zien dit experiment als richtlijn en gaan het uitbreiden op al onze locaties en verder optimaliseren voor de verschillende soorten”, zegt hij. Want door de stikstofbemesting te verlagen, wordt in het middelengebruik veel gewonnen: minder groeiregulatoren en minder luisbestrijding, plus daardoor de kans aan de biologie om zich beter te ontwikkelen. Breugem kijkt terug op een geslaagde samenwerking. De vernieuwingsdrang bij Smit kwekerijen is in de hele linie voelbaar. “Ze staan open voor nieuwe ideeën, andere meningen en veranderingen. “Het is leuk dat mensen gemotiveerd zijn om kennis te vergaren over de functie van de verschillende voedingselementen. Daardoor worden bemestingsschema’s begrijpelijker en is het makkelijker om effecten te beredeneren.”

Combinatie

Het traject naar een duurzame gewasbescherming werd zes jaar geleden ingezet. Gewasbeschermingsspecialist

Patrick Smidt komt al vanaf 2016 op het bedrijf en sindsdien adviseert hij over een gewasbeschermingsplan dat geënt is op duurzaamheid met het uitgangspunt: ‘biologisch als het kan, chemisch als het moet.’ In gesprekken met de teeltchefs probeert Smidt stukje bij beetje meer op te schuiven naar biologie. Om de biologie te laten slagen is het belangrijk dat de juiste dingen op de juiste momenten worden gedaan. Fysieke aanwezigheid op de locaties is daarbij erg belangrijk gebleken afgelopen jaar. “Voor een goed beeld in de kassen, moet je de planten zien. Door corona moest ik noodgedwongen adviseren via de telefoon en mail, op basis van tellingen vanuit het bedrijf. Dan mis je toch essentiële gegevens om de juiste inschattingen te maken en ontstaan er uiteindelijk toch problemen. Als je regelmatig komt, dan is het makkelijker om de situatie in de gaten te houden. Samen zie je nou eenmaal meer. En daarbij blijf je over en weer beter op de hoogte van alle ontwikkelingen”, vertelt Patrick Smidt.

Onlangs hebben Van Iperen en Smit kwekerijen opnieuw een samenwerkingsovereenkomst getekend, voor de komende jaren. “Hierin hebben we naar elkaar uitgesproken wat we voor elkaar kunnen betekenen in de keten. Er spreekt wederzijds vertrouwen uit en is een investering voor de toekomst. Ook dit valt onder duurzaamheid”, zegt Popken.